

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

====
Egyes szám 40 fill.
====

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal
IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.

====
Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club.

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátorajjuhelyi Korcs.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elégedetlenség.*)

Ma e szóval lehet legjobban jellemezni hazai tanárságunk kedélyállapotát, de legjobban a tornatanárságét. Miért az elégedetlenség? — kérdezheti a be nem avatott. Azért, mert míg az egész hivatali status fizetése csaknem általános megnyugvásra emeltetett, addig a tanárságé csak évek múlva juthat az akkor már megint elégtelen magasságra. — A középiskolai tornatanárok fizetése még a megállapított elv szerint, soha sem éri el pl. a fővárosi polgári iskolai tornatanárok fizetését sem. Az elégedetlenségnek ezen alapját senki sem tagadhatja.

De a tornatanárság körében még sok más oldalról is hangzik a panasz, több-kevesebb okkal. Az elégedetlenség ez okaival nyíltan azért kell foglalkoznunk, mert e hangulat árthat magának a testnevelés ügyének, de árthat a tornatanárság iránt a nagyközönségben tapasztalható rokonszenvnek is. — E rokonszenv eddig nem kamatozott mást, csak elismerést, de elvesztése még is kár volna.

Hiuságos dolognak tűnik fel, pedig nem az, hogy panaszkodnak a tornatanárok, hogy a negyedszázad óta élvezett tanári cím helyett,

most tanítónak cimezik őket, mi a tanítványok előtt is feltűnik. — Az igazság az, hogy a diploma és a kinevezés után nem dukál a tanári cím, de a szokás, meg az egy iskolában tanítók közti egyenlőség kedvéért, meg valóban szerzett érdemeiért a régi tornatanár kar hadd élvezze ezt a kis dekorumot. Az új generációnak meg úgy is rövidesen olyan képesítést kell adni, melyért ki fog joggal járni a tanári cím.

Azt a panaszát a tanárságnak, hogy a tanítási anyag sokfélesége miatt alig tudnak eligazodni, már több cikkben méltattuk; most is csak azt kell hangoztatnunk, hogy tartsa magát mindenki a miniszteri utasításokhoz, a levegőben lebegő új irányok reánk még nem tartoznak. Ilyen például a katonai lövészet, mely próbagyanánt folyik az iskolában, melyhez míg a mi miniszterünk rendeletet nem ad ki, nekünk semmi közünk.

Ezen katonai gyakorlatoknál veszik sokan rossz néven azt, hogy a szakkörök megkérdezése nélkül került az iskolába. — Itt a panasz alaptalan, mert nincsen a tanügynek egy olyan ága sem, melyhez a miniszterium oly szabad szó nyilvánítási módot ne nyújtott volna, mint a testnevelés. Hisz majd 30 esztendeje csaknem állandó a miniszteriumban az

*) E sorokban felemlítjük a lapunkhoz küldött „Bajaink” című cikk főbb panaszait is, de magát a cikket a nálunk szokatlan heves, támadó modoráért nem közölhetjük. Szerk.

ankettesés a tornaügyben. A főváros és vidék minden tornatanárának módjában volt és van az ügyekhez hozzá szólni.

A tornafelügyelőség sem tetszik tanáraink közül soknak, pedig ez régi vágya volt tanárságunknak. Ha nem tetszik mostani szervezésében, tessék akármelyik felügyelőnek ezt megmondani, a közös gyűlésen majd megbeszéljük a felügyelők s ha az indítvány helyes, a miniszterium nem zárkózik el a javítástól. — Épen e felügyelőség volna hivatva minden figyelemre méltó óhajtást a miniszteriumban szóvá tenni. De úgy tudjuk, hogy ez eddig is így történt, s nem sikertelenül. Az bizonyos, hogy minden óhajtás és vélemény nem valósulhat meg, de ez természetes is. Hanem ne is akarjon minden tornatanár valami újat feltalálni, csak végezze el a dolgát úgy, mint minden tárgyhöz való hozzászólás nélkül elvégzi pl. a mennyiségtan tanára a maga dolgát. Sőt ott van a baj, hogy annyit ankettesztünk, annyi valóban homlok-egyenest ellenkező véleményt hallottunk az iskolai tornázásról, hogy ez hozza zavarba a tornatanárságot. Pedig neki első sorban az utasításokat és a miniszteri rendeleteket kell figyelembe venni.

De nem is féltjük mi az elégedetlenség közepette sem a tornázás szent ügyét a tanárságtól; a mai állapot is csak rövid ideig tart, míg az ügyünket szíven viselő miniszteriumnak módjában lesz a tényleges bajokon segíteni. A tornatanárság meg vigye úgy a dolgát, mint eddig vitte, országos elismerés mellett, az anyagi elismerés is jönni fog.

A középiskolai tornatanítás katonai szervezése. *)

A bur háboru tanulságai óta kiváló gondot fordítanak hadseregünkben is a célbalövés gyakorlására. A három évi szolgálati idő azonban nem elegendő arra, hogy a legénységből jó lövészeket képezzenek. Még kedvezőtlenebb lesz a helyzet e tekintetben akkor, ha a katonai szolgálat idejét három évről kettőre szállítják le, amint az máris tervben van. A katonai kiképzés érdekeinek azonban nem szabad emiatt esor-

bát szenvedniök. Ha már elkerülhetetlenül szükséges a hadsereg, akkor legyen az a lehető legjobb, hogy megállja helyét bármely ellenféllel szemben is. Mivel pedig a hadsereg legfőbb fegyvere a puska, tehát első és végső sorban kitűnő lövészekre van szükség. De alig van mesterség és ügyesség, amelyhez több idő és gyakorlat kellene, mint a lőfegyver biztos kezeléséhez. A szolgálati idő rövidegét nem lehet másképpen pótolni, mint hogyha a lövészek képzését már a katonasor előtt megkezdjük.

Ez a kérdés külföldön már régóta szorgalmas tanulmányozás tárgyát képezi, sőt némely országban már meg is oldották oly formán, hogy a katonai szolgálatra való előkészítést már az elemi iskolákban kezdik erre kirendelt tiszték és altiszték és folytatják a közép- és felső iskolákban úgy, hogy a hadsereg már pompásan begyakorolt anyagot kap a továbbképzésre. Az összes európai államokat megelőzte e tekintetben Japán. Ott már annyira haladtak, hogy a tanítókat egyszersmind katonai oktatókká is kiképezik a preparandiákban.

Ezeket az eszméket hazánkban legelőször Szemere Miklós hangoztatta. Tevékeny agitációt fejtett ki a parlamentben, a sajtóban és a sportkörökben a végből, hogy az ifjuság már a katonáskodás ideje előtt nyerjen előképzést azokban a gyakorlatokban, amelyekre a katonáknak a testi erő, ügyesség és készség szempontjából különös szüksége van. A legnagyobb energiával a céllövés érdekében szállott sikra. S mivel ő maga mindig a tettek embere volt — felépítette Pusztaszentlőrincen céllövő-pavillonját fejedelmi költséggel és oly mintászerű berendezéssel, mely egész Európában ritkítja párját. Ebben a lövőházban Szemere Miklós a maga költségén képezteti ki a főiskolai ifjuságot a céllövésben. A Szemere Miklós agitatori buzgalmanak és maecenási bőkezűségének nem is maradt el a hatása. Amióta ő megmutatta tettel, hogyan kell megvalósítani egy eszmét, azóta a kormány, a sportkörök és az egész társadalom fokozott érdeklődést tanúsítanak a céllövés ügye iránt. Ennek eredménye volt az, hogy két évvel ezelőtt a közoktatási és honvédelmi kormány egyetértőleg több iskolában nyitott céllövő tanfolyamot a felsőbb osztályu növendékek számára, honvédtiszték vezetése alatt. Ezeken a tanfolyamokon nemcsak a céllövésre, hanem egyéb katonai gyakorlatokra is oktatják az ifjakat. Főlismerék a katonai rendgyakorlatoknak nevelő hatását, amely főleg az egyenes és férfias testtartásban, határozott fellepésben, bátor magatartásban, a rend, a fegyelem, figyelem és köteleességteljesítés iránti érzék elsajátításában nyilvánul. Nincs ugyan még megállapodott véleményük a szakköröknek a fegyvergyakorlatok, különösen pedig a célbalövés fizikai és élettani jelentősége felől, de máris általános a meggyőződés, hogy azok nem csak harcászati, hanem nemzeti szempontból is rendkívüli fontosságúak. A vezető körök nem is

*) E rendkívül érdekes cikkekre felhívjuk olvasóink figyelmét, bár minden óhajtásával nem értünk egyet. Szerk.

támasztottak semmi nehézséget, sőt minden erejükkel előmozdították az iskolai céllövő tanfolyamok létesítését. Ugy, hogy ma már összesen 171 középiskolában és egyesületben a legnagyobb tervszerűséggel és a legjobb eredménnyel végig folyik az ifjúság katonai kiképzése. És hogy az ifjúság mily örömmel vállalkozik a gyakorlatokra, azt igazolja az a tény, hogy a lefolyt iskolai évben már 6565 tanuló állott katonai kiképzés alatt. Az idén már országos ifjúsági céllövő-versenyt is terveztek Budapesten, hogy bemutassák a két évi munka eredményét. Kár, hogy az országos tornaverseny elhalasztása miatt ez is későbbre maradt. De a jövő iskolai évben teljesen függetlenül a tornaversenytől, okvetlenül meg lesz.

Hogy fejtegetésem csattanójához érhessek, most még a hazai iskolai testnevelésre kell rövidesen kitérnem.

Régi dolog, hogy az iskolai tornatanítás abban a formában, ahogyan az ma folyik, nem felel meg a modern követelményeknek. Már maga az is kardinális hiba, hogy a testnevelésre fordított idő — heti 2 óra — nem áll arányban annak óriási fontosságával. Elvitázhatatlan dolog, hogy az ifjú korban legalább is annyi időt kell fordítani a testi erők, ügyességek fejlesztésére, — mint a szellemi erők, a lélek képzésére. Majd elérkezik még az idő, amikor visszatérünk a görög nevelés egészséges alapelveihez, a test és lélek harmonikus képzésének rendszeréhez. Régen felismerték már a középkori nevelés hibáit, mely a test teljes elhanyagolásával, sőt aszketikus sanyargatásával iparkodott a lelket művelni, a tökéletesebb életre vezetni, — de a modern iskola még sem tud annak hagyományaitól teljesen szabadulni. Eszem ágában sincsen a másik tulságba esni és az egyoldalú angol nevelést magasztalni, mely a tulságba vitt atletika mellett elhanyagolja a tudományt. Érdekes erre nézve H. G. Wells-nek, a kiváló ifjúsági írónak a Daily Mail-ban minap megjelent cikkét olvasnunk, amelyben találóan jellemzi az angol iskolai nevelést és tanítást. Keserű szavakban panaszkodik, hogy iskoláinkban a tanítás megkövesedett tradíciók nyomán halad s alig van praktikus értéke. Ezért van, — fakad ki — hogy mialatt az angol nemzet gyermekei szakadatlanul futballoznak és golfot játszanak, s a férfidivat terén hódítják meg a világot, addig maholnap a fejük fölött franciák, amerikaiak és németek fognak repülőgépeiken megjelenni. Micsoda fejlett érzék lehet ott az iskolaügyek iránt, ahol a mienknél sokkal tökéletesebb iskolákat ily keményen bírálják!

Gróf Apponyi Albert, átérezve az elhanyagolt iskolai testnevelés fejlesztésének szükségét, a múlt év március havában enquete-re hívta össze az atletika, a sport és tornaügy kiválóbb szakértőit, hogy meghallgassa véleményüket az iskolai testgyakorlat tanításában foganatosítandó reformokra nézve. Ezen az értekezleten rendkívül súlyos és alapos kritikák hang-

zottak el, Mindnyájan megegyeztek abban, hogy legelőször is a tornatanítók képzését kell reformálni, mert az ma már nem felel meg a középiskolai színvonalnak. Kárhoztatták az iskoláinkban divó egyoldalú szertornázást, amely cirkuszba való látványos gyakorlatokból, produkciókból áll és távolról sem testnevelés. Az egyértelmű megállapodás szerint az iskolai testgyakorlás a következőképen tagozódnék: katonai menetgyakorlatok, szabadtéri játékok, atletika, svéd gimnasztika és könnyebb sportok. Abban is találkoztak valamennyien, hogy igen célszerűen kombinálható a katonai előképzés a testneveléssel. Sőt az iskoláknak egyenesen arra kell törekedniök, hogy az ifjúságot a katonai szolgálatra előkészítsék és így a katonaság munkáját megkönnyítve, — a hazának jó katonákat szolgáltatassanak.

Ma tehát az iskolai testnevelés két különböző keretben mozog, egymástól teljesen elkülönített vezetés alatt. Van szorosabb értelemben vett testgyakorlás és van iskolai céllövészeti, kombinálva fegyvergyakorlatokkal és katonai menetgyakorlatokkal. Amannak vezetője a civil tornatanító, emennek az évről-évre kivézenyelt egy vagy több katonatiszt. Ha ezen az állapoton csak egy kissé is elmélkedünk, azonnal be kell látnunk, hogy tarthatatlan. Elvégre az mégis csak abszurdum, hogy egy tantestületen kívül álló egyén oktassa az ifjúságot — fegyelmi jog nélkül. Mert eddig mi volt a gyakorlat? A céllövési órákra kirendelt az igazgatóság inspekciós tanárokat és ezeknek a jelenléte garantálta a fegyelmet. Ez bénítóleg hat a katonai oktatásra, sőt méltán derogálhat neki, — az inspekciós tanárra nézve pedig méltatlan és roppant unalmas statisztáskodás. Ha már bevezettük a középiskolákba a céllövési gyakorlatokat és ezekkel kapcsolatban egyéb katonai gyakorlatokat és meggondoljuk a kétféle fegyvelmezés hátrányait, viszont máfelő áttekintjük az iskolai testnevelés egész tereumát a tornatanítás és tornatanító képzés reformálásának égető szükségét: nem habozunk kijelenteni, hogy a legokosabbnak tartanók az iskolai testnevelés ügyét teljesen katonailag szervezni. A katonai menetgyakorlatok, fegyverfogások, a céllövés — oly speciális katonai szakismeretek, hogy azokat csakis képzett katonatisztek taníthatják — ez világos. Hiszen a civil tornatanítók még a katonai menetgyakorlatokkal sem bírnak eléggé boldogulni, mivel egy részük sohasem volt katona, és akik meg voltak is, azok mint tanítók — csak póttartalékosok! Hiába, az exercirozáshoz bizonyos katonas szellem szükséges és ha civilek akarják ugyanazt csinálni, csak nevetséges erőlködés lesz belőle. Az önkéntes-iskolák oktató tisztjei mesélhetnének arról kacagtató históriákat, hogy milyen esetlenek ifjaink a gyakorlótéren, holott nyolc éven keresztül tanulták csaknem ugyanazokat a formációkat! Ami pedig a tulajdonképeni testgyakorlást illeti, az is jobban menne katonai vezetés alatt, mert ahhoz is

katonás fegyelem szükséges. Végül pedig nagy on ráferne a mi ifjainkra is egy kis katonás szellem mert igen tunyák és lombhák már a testartásukra nézve is!

Ha tehát az ifjuság katonai kiképzését teljesen el nem akarjuk ejteni, akkor meg kell barátkoznunk azzal a gondolattal, hogy tanulóink testi nevelését katonákra, képzett katonatisztekre bizzuk. Már pedig az ifjuság katonai előkészítése évről-évre tágabb teret fog hódítani. Mutatják ezt a többi európai államok példái: Svájc, Norvégia, Svédország, Bulgária, Románia és Olaszország már katonailag szervezték az iskolai testnevelést. Ahol nem tényleges katonatisztek végzik a testgyakorlás tanítását, ott a tornamesterek képzése van katonailag szervezve. Legérdekesebb e tekintetben Franciaország. Ott 1907. óta a tanítókat katonaiszolgálatuk második évében a joinville-i akadémiába küldik és tornatanítókká képezik ki őket — a katonai gyakorlatok és a céllövés tanítására is. Az így képesített tornatanítókat — mint katonai parancsnokságok felügyelete alatt álló katonákat — osztják be az iskolákhoz.

Előbb-utóbb nálunk is így lesz. Jobb, ha előbb, mint később. A katonai terhek alatt már ugyis roska-doznak az országok. Arra kell tehát törekednünk, hogy a katonaság eltartása és kiképzése minél kevesebbe kerüljön, hogy többet fordithassunk kulturális célokra. Erre pedig ez az egyetlen mód. Már az elemi iskolákban meg kellene kezdeni a katonai gyakorlatokat és fokozott arányokban folytatni a középiskolákban, akadémiákon, egyetemeken. Így aztán bátran a minimumra lehetne leszállítani a katonai létszámot és a szolgálati időt.

Az iskolai testgyakorlás katonai szervezése nem is járna megrázkódtatással és egy-két év múlva már meg is lehetne kezdeni. Mindenek előtt a budapesti Ludovika-akadémiával kapcsolatosan kellene egy tiszti tornatanárképző tanfolyamot felállítani. Ugy anitt képeznék ki a tiszteket a vívásban és a lövészetben. Akik ezt elvégezték, azok egy rövid pedagógiai kurzust is hallgatnának. Az így képesített tiszteket aztán a középiskolákhoz vezényelnék tornatanárokkul, a tantestület rendes tagjaiként. Ez állomás azonban nem volna állandó arra a bizonyos tisztre nézve, hanem csak néhány évig tartó, úgy, hogy lehetőleg minél több tiszt funkcionálhatna ily állásban. A fent említett kurzusok elvégzése pedig egyáltalában nem volna teher a tisztekre nézve, mert hiszen ugyis minden ambiciózus tiszt elvégez néhány efféle tanfolyamot s aztán meg ezek a disciplinák szorosan az ő szakismereteikbe vágnak.

Hazánkban a középiskolai, akadémiai és egyetemi ifjuság száma megüti a 100,000-et. Ezek néhány év alatt mind gyakorlott lövészek és katonák lenének, a nélkül, hogy az államnak számbavehető költségébe volna és viszont az ifjak életük drága idejéből valamit elveszítettek volna!

A fölhozható ellenvetésekre könnyű volna előre is felelnem és bizonyítanom, hogy az ifjusági testnevelés katonai szervezése nemcsak a testnevelés hatalmas földerülését eredményezné, hanem az államra nézve is óriási haszonnal, előnyökkel járna és a katonaság képzése is tökélesednék. Akik pedig a társadalom militarizásától félnek, azoknak azt mondom, hogy épen ez által lenne hadseregünk nemzetivé, demokratikussá és igazán népszerűvé!

Váry Rezső.

Iskolák. Főiskolák.

— Magyarország főiskolai céllövő bajnokságát rendezte a BEAC. Szemere Miklós pusztaszentlőrinczi lövöldéjében nagy és előkelő közönség előtt. A bajnokságot Klekner Sándor a BEAC tagja nyerte el 20 lövés közül 19 találással, míg a tavalyi bajnok, ifj. Prokopp Sándor csak harmadik lett.

Labdarugás.

Labdarugás a német hadseregben. A szabadbani tornajátékoknak fontosságát, úgy látszik, Németországban ismerték el leginkább. A német császár elrendelte, hogy a hadsereg legénysége a testedzés különféle ágaiban, különösen pedig a tornajátékokban rendszeres oktatásban részesüljön. E rendelet értelmében az ezredek — polgári egyletek utmutatásai szerint — játéktereket rendeznek be, legénységük altisztjeik és önkéntesek jobbjaiából versenycsapatokat alakítva, a polgári egyesületekkel versenyre kelnek. Különösen a labdarugás iránt mutatkozik lelkes érdeklődés. Braunschweigban például a 92. gyalogezrednek 6 százada, a braunschweigi huszárezrednek már 2 százada rugja a labdát. A tisztek karöltve a helybeli labdarugó egylet tagjaival, oktatták a legénységet és aránylag rövid idő alatt igen jó eredményt értek el. A szükséges szereléseket és sportteret eleinte az egylet bocsátotta a katonák rendelkezésére, most azonban a századok már a saját játékterükön gyakorolnak.

Az első versenyt július 25-én tartották meg a huszár és gyalogosok csapatai között, míg másnap a 10. század legénysége a helybeli polgári egylet csapatával mérte össze erejét. Tekintve a rövid időt, ami a katonáknak játékbeli ügyességük kifejlesztésére rendelkezésre állott, meglepő szép eredményt mutattak fel. A mérkőzést az egylet csapata 5:3 gól arányban nyerte. A legénység nagy igyekezettel és odaadással dolgozott, játékukat a fegyelmezettség és kifogástalan illem jellemezte.

A braunschweigiak, fellelkesítve a szép eredmény által, legénységükből válogatott csapatot fognak alakítani s a német labdarugószövetség küzdelmeiben részt vesznek. Azonkívül a többi ezredek csapataival is mérkőzni fognak.

Torna. Athletika. Vivás.

Magyar czéllövő diadala Amerikában. Egy Clevelandban tartózkodó magyar ember Szabó János, Amerikából jövő jelentések szerint fényes diadalt aratott Seegirtben, New-Jersey államban tartott nagy lövészversenyen. A versenyen a leghiresebb három amerikai lövészegyesület tagjai mérköztek a kitűzött ezüst serlegért. A verseny gyors- és czéllövő verseny volt, a győzelem tehát a körül fordult meg, hogy melyik lövő képes a legrövidebb idő alatt a legtöbbet löni és a legtöbbet találni. Ezen a versenyen győzött Szabó János, akinek szerepléséről a clevelandi „Plain Dealer“ c. ujság a következőképpen ír:

»Egyszerre csak váratlanul egy ismeretlen ember jelent meg. Kinézése nem ígért valami sokat. A lövészverseny sampionját senki sem nézte volna ki belőle. Ám a kistermetű, ismeretlen emberke fölényes mosollyal fogta kezébe fegyverét: Aztán lőtt. Szakadatlanul, villámgyorsan, biztos kézzel... Az izgalom, a meglepetés moraja zugott körülötte. Az ismeretlen emberke egy fél perc alatt száz lövést tett, melyek közül csaknem valamennyi czélba is talált. A végeredmény az lett, hogy Szabó az eddigi világrekordot 481 pointról 837 pointra emelte fel, tehát az eddigi világrekordot csaknem teljesen megkétszerezte. A czéllövészet ezidőszerinti világ bajnoka tehát Szabó János, akinek a lövészverseny vezetősége szép beszéd kíséretében nyújtotta át a diszes serleget, melyet négy év óta mindenkor a versenyben résztvevő három lövész társaság tagja nyert meg.«

Nagy kár, hogy a «Plain Dealer» újra elköveti azt a szokásos hibát, hogy Szabó Jánost, mint már annyiszor, „austriannek“, osztráknak teszi meg, holott Szabó tiltakozott e ferdítés ellen.

Vivó és torna estély. Fényes sikerrel végződött a Halász Zsiga vivómester által a redoutban saját vivótermeiben rendezett vivó- és sportestély. A vitórvivók iskolája után korlátgyakorlatokat végeztek Lupp György VII., Szabó Árpád VI. és Baló Elemér VI. osztályu tanulók, majd magas niveauju vitór assout-t mutattak be. Lovas Pál (Lovas-iskola) — ifj. Halász Zsiga. Nagy tetszést aratott a mesternek egyik leánynövendéke: Baló Viola k. a. kiváló vitóriskolájával, melyet közkívánatra többször megismételt. Ezután a kardvivók iskolája következett. Igen szép kar-assautkat mutattak be: Fodor József (Lovas-iskola) — ifj. Halász, Fodor József — Bede István, Méhes Emil —

Méhes György, a mester fiával stb. A magasugrásban, mint kezdők kiváltak: Szabó Andor, Takáts István és Baló Elemér.

A nagy számban megjelent előkelő közönség nagy tetszéssel nézte a kiváló számokat és tetszésének számtalanszor adott zajos kifejezést. A vivóakadémiát kedélyes vacsora követte.

Tornatermek átengedése. A főváros tanácsa legutóbb tartott ülésén a következő egyesületeknek engedte át tornatermeket: A Budapesti Kőbányai Tornaegyesületnek a X. ker. kápolnatéri elemi iskola tornatermét; a Budai Zenekarnak az I. ker. koronaórtcai polgári leányiskola tornatermét, a Terézvárosi Tornaklubnak a VI., lovag-utcai elemi iskola tornatermét, a Magánalkalmazottak Sportegyesületének a VII. ker., nyár-utcai elemi iskola tornatermét; az Általános Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár Tisztviselői Egyesületének a VII. ker., Kazinczi-utcai elemi iskola tornatermét és végül a Magyar Zeneiskolának az V. ker. Szemere-utcai iskolának négy tantermét.

Uzás. Evezés.

A magyar uszók fényes győzelme Berlinben. A f. hó 6-án kezdődő és 10-én folytatott berlini Poseidon meetingje óriási és előkelő közönség előtt folyt le. A magyarok derekasan viselkedtek s a kiváló jó Las-Torres Béla egyletének, a Magyar Athletikai Clubnak megszerezte a háromszori nyereshez kötött „Allamdíj“ első védését. A haraszi uszók büszkék lehetnek kiváló nevelésükre, mert Las-Torres egymaga megtudta nyerni ezen kiváló értékű díjat. Ezen díjban a második helyezett a MTK. volt, s a rendező egyesület a harmadik.

Nem kevesebb értékű s a magdeburgi vereség után jól is esett, a nemzetek stafétájában való győzelmünk. A staféta után meleg ovációban részesültek. A verseny részletes eredménye ez:

Államdíj: Második mérkőzése 315 méteren.

1. Las-Torres Béla MAC. 4 p. 22 mp.
2. Hajós Henrik MTK. 4 p. 32 mp.
3. Zachár Imre MTK. 4 p. 32 mp.
4. Schiele Oszkár Magdeburg. 4 p. 48 mp.

Államdíj: Harmadik mérkőzés 105 méteren.

1. Schiele Oszkár Magdeburg, 1 p. 15 mp.
2. Hornung Gyula MTK. 1 p. 16 mp.
3. Opitz Rudolf Poseidon.
4. Las-Torres Béla MAC.

Nemzetek mérkőzése 4X210 méteres staféta uzásban.

1. Magyarország, 11 p. 22 mp.
2. Németország, 11 p. 35 mp.

Hajós Henrik MTK. 2 p. 52 mp., kikap Schiele Oszkártól Magdeburg, 2 p. 50 mp., körülbelül 2 méterrel. A második pár között a legjobb német — Binner W., (Alter Sch. C. Breslau) 2 p. 45 mp., még 8 méterrel növeli előnyüket Zachár Imre MTK. 2.50^{1/2} ellen. A következő felváltás után Ahrendt Poseidon, még mindig 1 méterrel előbb adja át a váltást, mint Hornung Gyula MTK, azonban Las-Torres Béla MAC. 2.45 p. 15 méterrel előzi meg a célban Jung (Szilézia Breslau) ellenfelét. A másodosztályu 315 méteres uszást Binner 4.42 alatt nyeri Ahrendt 4.58 ellen.

A 315 méteres oldaluszást Gulner, Magdeburg nyerte, mert Hornung nem indult s végül Binner végleg megnyerre a melluszás vándor díját.

Középiskolai uszóverseny. A III. kerületi magyar királyi állami főgimnázium Testgyakorló Köre fényes keretben rendezte ez évi uszóversenyét a Császárfürdő női uszodájában. Ez volt immár a IV. uszóverseny, amelyet ezen intézet növendékei az uszósport föllendítése érdekében rendeztek. E verseny alkalmával polócsapatát is szerepeltette, azon célból, hogy mintegy jó példát mutatva, a középiskolák növendékeit a legértékesebb sportág — a vízisport — becsülésére és gyakorlására ösztönözze.

A verseny eredménye a következő:

III.—IV. osztály versenye (50 m).

1. Wenk János.
2. Tür J.
3. Mészáros József.

Főverseny (5000 m).

1. Nagy Géza.
2. Szigeti István.

VII —VIII osztály versenye (50 m).

1. Schwendtner Henrik.
2. Scholez Erik.

Staféta (5-ször 50 m).

Brézlmaier, Novák, Kuncze, Baronyi, Schwendtner.

I—II. osztály versenye (50 m).

1. Kiss Ernő.
2. Ferenczy Sándor.
3. Nánássy E.

Melluszás handicap (100 m).

1. Szőke E.
2. Borovszky Béla.
3. Wenk János.

Handicap (200 méter).

1. Kuncze S.
2. Vidor L.
3. Kiss J.

V—VI. osztály versenye (50 méter).

1. Ádám A.
2. Adorján Géza.
3. Benedek Sándor.

Hátuszás handicap (100 méter).

1. Krikler F.
2. Vajda György.
3. Liebner Ernő.

Staféta (5-ször 50 méter. Vegyes).

1. Toldy, Kovács, Adorján, Apor.

Intézeti zárt verseny (100 méter).

1. Szigeti Jenő.
2. Széchy E.

Vendégek versenye (50 méter).

1. Rimánóczy Jenő.
2. Domonkos Pál.

Vízipóló mérkőzés eredménye 3 : 1 a III. k. g. javára.

A Pannonia Evezős Klub a tisztikar és választmány lemondása folytán, kedden rendkívüli közgyűlést tartott, amely a következő tisztikart és választmányt választotta meg: Igazgatók: Ábrai Zoltán és dr. Kirchknopf Ferencz. Titkár: dr. Zádor Béla. Ügyész: dr. Delhaes Rigaud. Penztáros: ifju Mayer Ferencz. Ellenőr: Lindmaver Gyula. Művezetők: Németh Ernő és Schärtlin György. Szertáros: Medek Béla. Gazda: Farkas Elek. Jegyzők: ifju Berhardt Károly és Páris Emil; választmányi tagok: Faubel Gusztáv, Gollowitz Mihály, dr. Horváth Elemér, Martin István, Raics Lajos, Stusra Hugó, dr. Záborszky István és Wiemmess Márián. Választmányi pótagok: Bauer Ferencz, Cristofoli Olivino, ifj. Szebeny Antal, Takáts István. Számvizsgálók: Halász Tibor, Hesz Gyula, dr. Zimburg Ervin.

Ugyancsak kedden tartotta a Pannonia evezős klub házi versenyt, amely a klubtagok élénk részvétele mellett, szép számú közönség jelenlétében folyt le. Az egyes versenyek eredménye a következő: Skiff verseny: 1. Papp János, 2. Stael Rudolf, 3. Páris Sándor. Indult 5 hajó. — Junior négyes: 1. Schletter Richárd, Vogler Béla, Emmerling István, Takáts István, v. ev., Janniczky Kálmán korm. 2. Sajóhegyi Zoltán, Hensellmann Kamil, Szeretnek Károly, Szabó László, v. ev., Vida József korm. Indult négy hajó. — Szenior

négyes: 1. Dr. Zádor Béla, Páris Emil, Németh Ernő, Kirchknopf Ervin v. ev., Weisz Ödön korm. 2. Bányai Béla, Medek Béla, Jesze Kálmán, Józsa László v. ev., Vogler Béla korm. Indult négy hajó — Nyolcas: Bányai, Róka, Szebeny István, Zrumecky, Szebeny Antal, Szebeny Miklós, Jesze, Szebeny György v. ev., Vogler B. korm. 2. Fuch, Páris E., Ábrai Zádor, Henszelmann, Hilbert, Németh, Kirchknopf E. v. ev., Weisz korm. Indult négy hajó. A versenyt a klubházban társasvacsora követte, amelyen kiosztotta dr. Kirchknopf Ferenc igazgató a győzteseknek a klubérmeket; a vacsorát tánc követte. Ugyanaznap fejeződtek be a handicap tenniszverseny női- és férfi egyes számai is. A női egyesben győztes Ábrai Zoltánné, a második Gedeon Picy, a férfi egyesben győztes ifju Mössmer József, a második Róka János lett. A férfi páros és vegyes páros versenyek még folyamatban vannak.

Evezős házi verseny. A Sirály Evezős Egylet mult vasárnap tartotta meg ezidei házi versenyét szépszámu közönség jelenlétében, mely mindvégig élénk érdeklődéssel kísérte a nagy mezőnyökből álló versenyeket. A részletes eredmény a következő:

I. Jánior skiff. 1. Fuchs Jenő dr. 2. Kunstädter Andor, 3. Szücs Pál.

II. Pair oar. 1. Quitner Marcel, Dobó Pál, kormányos Mangold József.

III. Kettős párevezős verseny. 1. Karitz Emil dr., Gerő Ottó 2. Picker Gerő, Borbély Elemér.

IV. Négyes verseny Keresztessy József dr. tiszteletére. 1. Schwarz Imre, Quitner Marcel, Bortás Andor, Schwarz Tibor dr. Foti István kormányos. 2. Gerő Ottó, Hevesi Kornél, Hollay Rezső, Fuchs Jenő dr., Joványi Emil kormányos, 3. Kunstädter Andor, Unger Ferencz dr., Pick Rihárd, Freund Mihály kormányos. Kann Sándor dr.

V. Senior skiff. 1. Gerő Ottó, 2. Fuchs Jenő dr. 3. Jakobi Olivér dr.

VI. Nyolcas verseny. 1. Oppler Pál, Schwarz Imre, Schön Nándor dr., Horváth Ernő, Hollay Rezső, Pich Rihárd, Werkner Lajos, Fuchs Jenő dr., kormányos Gellért Lajos. 2. Borbély Elemér, Kunstädter Andor, Garay János, Unger Ferencz dr., Strasser József, Freund Mihály, Lukács Pál, Dobó Pál, kormányos Kann Sándor.

Magyar királyi államvasutak 264586/909. szám.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje 1909—1910-re.

(Utánnomás nem díjaztatik)

A baja—ujvidéki vonalon.

A Zomborból jelenleg éjjel 3 óra 10 pkor, Ujvidékre induló személyvonat korábban, azaz nyár éjjel 2 óra 30 pkor indittatik és Ujvidékre reggel 6 óra 12 pkor érkezik.

Zomborból Baja felé a délutáni vegyesvonat már délután 12 óra 30 pkor indul

A szeged—nagybecskerekéi vonalon.

Karlováról a hajnali vegyesvonat Szeged felé korábban, azaz éjjel 3 óra 50 pkor indittatik.

A temesvári-józsefváros—buziás-fürdői vonalon.

Az esti vonat helyett Buziás-fürdőről Temesvárra egy délutáni személyvonat helyeztetik forgalomba, mely Buziás-fürdőről délután 5 óra 15 pkor indul és Temesvár Józsefvárosra este 6 óra 50 pkor érkezik. Buziás-fürdőről délután 12 óra 50 pkor Temesvár-Józsefvárosra érkező és az onnan délután 3 óra 15 pkor visszainduló személyvonatok forgalma megszünttetik.

A zsebely—bokai vonalon.

A Zsebelyről este Bánlakra közlekedő vegyesvonat megszünttetik.

Az oravicza—resiczabányai vonalon.

Oravicza és Németbogsán között az eddigi ideiglenes menetrend helyett új végleges menetrend lép életbe, amelyre nézve a közelebbi adatok a kifüggesztett menetrendhirdetményből kivehetik.

A németbogsán—resiczabányai vonatrészen a Resiczabánya megállóhelyről jelenleg délelőtt 8 óra 15 pkor induló vegyesvonat korábban, azaz már reggel 7 óra 38 pkor indittatik.

Németbogsánról csatlakozással Oravicza és Zsidovin felől délután 3 óra 28 pkor egy új személyszállító tehervonat indittatik, mely Resiczabánya megállóhelyre délután 4 óra 51 pkor érkezik.

A pleternicza—požega vonalon.

Az éjjel Požegáról Pleterniczara és hajnalban Pleterniczáról Požegára közlekedő vegyesvonat megszünttetik.

Az eszék—strizivojna vipóljei vonalon.

Az esti órákban Strizivojna—Vipóljéről Djakavora és vissza közlekedő tehervonatoknál a személyszállítás megszünttetik.

Az ujdombovári—bosznabrodi vonalon.

Az Ujdombovárról jelenleg éjjel 2 óra 42 pkor, Eszék felől induló személyvonat korábban, azaz már éjjel 2 óra 32 pkor indittatik.

A szentlőrincz—našiczi vonalon.

A szentlőrinczről jelenleg reggel 4 óra 41 pkor induló vegyesvonat már reggel 4 óra 15 pkor indittatik és Našiczra délelőtt 8 óra 24 pkor érkezik.

A Našiczról jelenleg éjjel 3 óra 45 pkor induló személyvonat, későbbben, azaz reggel 4 óra 29 pkor indul és Szentlőrinczre délelőtt 8 óra 34 pkor érkezik.

E vonat Čačincin csatlakozni fog a Slavoniai—drávavidéki vasut vonataihoz Moslavina és Vočín felé.

A budapest keleti p. u. — fiumei vonalon.

A Fiuméből este 6 órakor Budapestre, valamint a Budapestről délután 4 óra 10 pkor és este 9 órakor Fiuméba induló gyorsvonatok megállása Dugo-selo állomáson megszünttetik.

A Fiuméből délután 2 óra 5 pkor, Delniczére induló és a Delniczéről éjjel 10 óra 38 pkor, Fiuméba érkező vasár- és ünnepnapj vonatok megszünttetnek.

A kaposvári—fonyódi vonalon.

A Fonyódról jelenleg éjjel 3 óra 32 pkor induló vegyesvonat helyett egy személyvonat helyeztetik for-

galomba, mely Fonyódról reggel 5 óra 35 pkor indul és Kaposvárra reggel 7 óra 49 pkor érkezik. E vonat Fonyódon a déli vasut vonataihoz, Budapest és Pragerhof felől; Kaposváron pedig a gyorsvonathoz Budapest és a személyvonathoz Ujdombóvár felé nyer csatlakozást.

A Fonyódról délután 12 óra 2 percekor induló személyvonat ugyanezen időben, mint vegyes vonat indítatik és Kaposvárra délután 3 óra 10 percekor érkezik.

A szigetvár—kaposvári vonalon.

Szigetvárról a reggeli vegyes vonat korábban azaz már reggel 4 óra 40 percekor indítatik és Kaposváron csatlakozást nyer a személyszállító gyorstehervonathoz Gyékényes felé.

A kaposvár—barcsi vonalon.

Barcsról a jelenleg éjjel 3 óra 50 p-kor induló vegyesvonat későbbben azaz csak 4 óra 13 percekor indítatik és Kaposvárra reggel 7 óra 33 p-kor érkezik, minek folytán e vonat a Gyékényes felé közlekedő személyszállító gyorstehervonathoz nem Kaposváron, hanem Kaposmérőn talál csatlakozást.

Kaposvár és Kadarkut között oda és vissza egy új vegyesvonat pár helyeztetik naponta forgalomba.

Az új vonat Kaposvárról csatlakozással Budapest és Siófok felől, délelőtt 11 óra 58 percekor indul, Kaposmérőn csatlakozást nyer Fiume felől és Kadarkutra délután 1 óra 15 percekor érkezik.

Az ellenirányban az új vonat Kadarkutról dél-

után 1 óra 35 percekor indul és Kaposvárra délután 2 óra 44 percekor érkezik, hol csatlakozást talál Fiume, Siófok, Fonyód és Szigetvár felé.

A dugoselo novskai vonalon.

A Novskáról este Dugoselora induló személyszállító tehervonat megszüntetetik.

A banovajaruga—pakraci vonalon.

A Banovajarugáról délelőtt 8 óra 31 percekor Pakracra induló és az innen este 7 óra 41 percekor Banovajarugára érkező személyvonatok forgalma megszüntetetik.

A pozsony újváros—szombathelyi vonalon.

Pozsony—Újvárostól Ligetfaluig munkaszünetes napok kivételével, naponta egy új vonal helyeztetik forgalomba. E vonat Pozsony—Újvárosból reggel 8 órakor indul.

Az adony—pusztaszabolcs—tapolczai vonalon.

A Budapestről délután 3 óra 50 pkor Tapolcza felé induló és a tapolcza felől délelőtt 9 óra 55 pkor Budapestre érkező gyorsvonatok Balatonarácson és Aszofő—Tihanyon rendszeren megállítatnak.

Budapest, 1909. szeptember hóban.

Az igazgatóság,

VADÁSZFEGYVEREK

Csakis elsőrendű gyártmányok!

Flobertek, pisztolyok, revolverek, sport,
.: utazási cikkek és távcsöveket .:

csekély havi törlesztésre

szállít

NOWOTNY J.

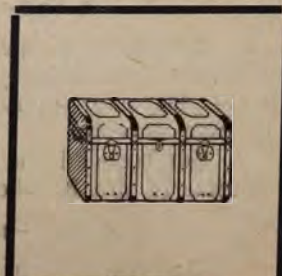
prágai fegyvergyáros budapesti telepe

Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Kérjen főárjegyzéket!

! TELEFON !
112—69

! TELEFON !
112—69

Előfizetési díj:

Negyedévre... — 2 kor.
Félévre... — 4 kor.
Égész évre... — 8 kor.

====
Egyes szám 40 fill.
====

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal
IX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.

Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Achilles Sport-Egylet
Aradi Korcsolyázó-Egylet
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Cl.

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Ovári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmezi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportelvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegy.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvárdéki Kerékpár-Egyesület,
Vasvári Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E.

Vidámság a tornaórán.

Az élet igazi meghosszabbitója a kedély vidámsága. Ezt mondja minden tudós doktor, ezt igazolja a tapasztalat. De a rövid életnek, a létrevaló küzdelem ezer bajának, a terhes munka birásának könnyítője hasonlókép a vidámság. Az ifjúkor gondatlan kedélye, a gyermeki élénkség, szemben az öregek zordonságával, szintén azt mutatja, hogy ki sokáig akar élni, őrizze meg minél tovább e lelki állapotot.

Ha most ezt tudva, végigtekintünk a magunk és mások iskolázásán, azt kell hinnünk, hogy a szomorú, rideg, mindig csak a fegyelemre tekintő tanári modor valóban az élet legerősebb megrövidítője. Nem hiába félti a szerető szülő gyermekét az iskolába küldeni, mert tudja, hogy ekkor bezárulnak az ifjuság vidám napjai s következik a hosszú és sokszor a legjobb indulatu gyerekek is félelmetes, örökös gyötrelme, melyre való visszaállmodás még az ősz ember homlokát is verejtékkal lepi be.

Hányszor kérték már, hogy ennek így kell-e lenni? Mi most tekintsünk el az általános iskolázás kedélyronfó határától, csak azt kérjük, hogy a tornaórák is ilyenek-e,

s ha ilyen kedélytelenek, úgy miként kellene ezen segíteni.

A mi iskolai tornázásunk gerincze a német tornarendszer, mely gyakorlataiban többekévéb sikeresen egybegondolt általános mozgásokból alakult. Vagyis e mozgások tárgytalanok, nem irányulnak másra mint az óhajtott izom fejlesztésére. Mig az atletika mozgásai tárgyasak, vagyis azt czélozzák, hogy valamit felemeljünk, dobjunk, ugorjunk stb. A torna tárgytalan mozgásai, a kedélyre sokszor semmi hatással sincsenek, legtöbbször untatnak, szemben az atletikai mozgások versenyszerűségével. A verseny szót itt oly értelemben kell venni, hogy minden tanuló önmagában is versenyez, mikor haladását figyelni az egyes gyakorlatokban.

Tehát annyit már mondhatunk, hogy a német torna a kedélyt éppen nem élénkíti, sőt a legnagyobb tömegre untató hatással van; ezzel szemben az atletikai gyakorlatok a kedélyre ösztönző, így élénkítő hatással vannak. Ehhez járul még az is, hogy a torna-gyakorlatok szükségszerűen ütemszerű végzetése valóságos altató elemként fokozzák a tornaórák unalmát.

Meg kell említeni jó előre, hogy ez mind így van, nem a tornatanár hibájából, hanem

a rendszerből kifolyólag. A tornatanártól csak azt várhatjuk el, hogy mikor eltelt a hangtalan csendet, szigorú figyelmet kívánó torna-gyakorlat, úgy engedje a gyermeki lelket kissé szabadabban lélegzeni; ne nyögözze le oktalan fegyelmével a fiukat az egész órán át.

Sok tornatanár a néma tornaóráknak a barátja. Azt mondják a különben igazán lelkiismeretes tanárok, hogy a tornázáskor a legszigorubb fegyelem azért szükséges, hogy szerencsétlenség ne történhessék; mihelyt rendtelenség lenne, úgy a baleset kikerülhetetlen. Ebben van igazság, de nagyobb igazság az, hogy olyan szer, (pl. a bak) melyen nagyon könnyen történhetik baleset és olyan gyakorlat, mely veszélyes, nem való az iskolai tornázásba.

A szigorú modorral akar sok tanár fegyelmet, tekintélyt és rendet teremteni, pedig lehetne a szeretettel is valamit elérni. Nem mondjuk, hogy a szigorú a tanításban nem szükséges, de még szükségesebb a szeretet. A tanári vidám kedély ép úgy szükséges a tanárnak, mint a fiuknak, sőt még áldásosabb a tanárra nézve. De vajjon hány jó kedélyű, vidám, mosolygós arcot látnak maguk előtt a gyermekek? Hisz nálunk a fiúk a játékorára sok helyen olyan kedvvel mennek, mintha temetésre mennének. Pedig azt tartjuk, hogy egy hatalmas hahotázás, egy kis hanczurozás felérne hat mai kedélytelen tornaórával. K.

Az öregurak testmozgása.

Már a címmel ki akarjuk fejezni, hogy a már megleltkorú férfiak testmozgását nem tekintjük sem a sport, sem a testgyakorlatok megszokott és némileg már különös testgyakorlatokra lefoglalt szavaival jelezni. Nem azért, mert maguk az öregek által végzendő gyakorlatok sem lehetnek az ifjuság által üzöttek. E gyakorlatok különbözőségét nem az öregek tekintélye, társadalmi magasabb rangja, hanem testi állapotuk különbözősége szabja meg. Az öregek helyesen nem azért vesznek részt az ifjak fürge játékaiban, mert ez tekintélyüket sértené, hanem mert testük törődöttségével nem egyezik meg a játék.

Első tekintetre különösnek tűnik fel, hogy az ifjuság testgyakorlataival szemben az öregekével alig foglalkozik bármily szakkör. A gyermekek testedzésére kiterjed figyelmük mindjárt a bölcsőn túl, míg a már

élemedettek testi épségéről beszélni sem hallunk. — E mellőzésnek alapja egy a testképzés fő elvével. A testi erősítés és ügyesítés munkájának valódi eredménye a testi fejlődés idejében érhető el. A testgyakorlatoknak igazán csak úgy van hatása, ha e természetes testi erősödés folyamatával egyidőben üzetnek.

Hanem ezzel nincsen az kimondva, hogy mikor már a testi fejlődés elérte azt a fokot, melyen túl már csak a gyengülés a természetes, hogy ekkor már a testgyakorlatokra szükség sincs. Sőt itt van az az idő, mikor a természetszerű hanyatlást, ha pillanatra is, de megállíthatja az észszerűen végzett testgyakorlat.

Hanem hát az a kérdés, mily testmozgás volna a legalkalmasabb a már férfikorukon túl levő öregekre, vagy a már javakorukban elgyengültekre — Ha az öregekre biznánk egyenként, hogy válasszák meg testgyakorlataikat, bizonytalán mindegyik azt választaná, melyet ifju korában üzött. Az pedig, ki éppen egyben sem erősíti magát, vénségére sem akarná egygyel is fárasztani testét. Hanem így meg az jönne ki a dologból, hogy miután egyik-másik testgyakorlat a már gyengült szervezettel éppen nem üzhető, az öregek testedzése el is maradna. Aminthogy tényleg így is van. Van ugyan mind a fővárosi tornaegyletekben, mind az atletikai klubokban is öregek csapatja, de e csapatokban talán egy sincs — kit joggal öreg urnak lehetne titulálni.

Az öreg urak tényleg semmiféle egyletben sem tornáznak. És én helyesnek is tartom ezt, mert az öregek testmozgásának sehogyan sem felelhet meg az egyleti vezetés alatt üzött bármely testgyakorlat sem. Az öregek az egyletek porondjára nem koruk tekintélyénél fogva, hanem testük gyengesége miatt nem mehetnek.

Mindezzel nem azt akarjuk mondani, hogy valami külön testgyakorlatot kellene az öregek számára feltalálni, hanem hogy úgy és annyira sem a tornát, sem az atletikát nem üzhetik, mint azt az ifjak az egyletekben gyakorolják.

Az öregek testmozgásául azért mégis ki kell jelölni a számos testgyakorlatok közül azokat, melyek testi és szellemi állapotuknak legjobban megfelelnek. És én itt a legjobb meggyőződésből, főleg az atletika néven nevezett természetes mozgásokat ajánlom.

Az öregek testgyakorlata jóformán egynek tekinthető a gyermekekével. A még fejletlen és a már elgyengült izommunkásságra pedig legalkalmasabbak az életműködésben rendszeren előjött mozgások. Ezek pedig éppen az atletika gyakorlatai, mint a járás, futás, ugrás, emelés és dobás.

Az ugyszólva nemzeti tornájukat imádó németknél is a kis gyermekek tornáztatása semmi egyéb, mint atletika. Kimondják ugyanis határozottan: „a kis gyermekek tornáztatása feleljen meg az életben

végzett természetes mozgásoknak." A kis gyermekeket minden szer nélkül tornáztatják maguk a németek is.

Ilyen szerek nélkül végzett tornázás, vagy atletika kell az öregeknek is. A járás és lassu futás, kisebb súlyok emelése nem fog a legelgyengültebb öregnek sem kellemetlen izomfájdalmat okozni. E természetes mozgások a mellett, hogy a higgadtabb kedélyeknek is jobban megfelelnek, mint a mesterkélt tornagyakorlatok, a testgyakorlati kedvet is nagyban fejlesztik, mert mindennapi munkánkban csakhamar észre vesszük jótékony hatásukat.

Az említett testmozgások után legajánlatosabb az öregek testmozgásául az uszás és korcsolyázás. E két gyakorlatot, különösen az uszást a legtöbb idős ember is gyakorolja.

Végre is különben nem kell a testgyakorlatok közt nagyon válogatni, hanem kinek melyikhez kedve van, azt üzze. Az öregek csökönységére ellen nem akarunk küzdeni s mindenkinek kedvére hagyhatjuk a maga testmozgását, csak végezzen valamit. Az az ember, ki sokat mozog, jól eszik és alszik s ez már maga félboldogság.

L. M.

Iskolák. Főiskolák.

Középiskolai atletikai verseny. A IX. kerületi Mester-utcai felső kereskedelmi iskola a lágymányosi sporttelepen egy kitűnően sikerült középiskolai atletikai versenyt rendezett, amelyen a főváros középiskolái tömegesen vettek részt. Az egyes versenyekben nagy mezőnyök indultak s az elért eredmények általában igen jóknak mondhatók. A legeredményesebben a Róser-iskola növendékei szerepeltek, akik nem kevesebb, mint hat versenyben győztek. A nap legszebb eredményét a Róser-iskola nagynevű athlétája, báró Wardener Iván érte el egy 175 cm. ugrással a magasugrásban, ki megelégedvén ezen eredménnyel, tovább nem ugrott. Figyelemreméltó eredményt ért el Szalay a hármasugrásban s a kis Szücs az 1 angol mértf. síkfutásban, amely versenyben legyőzte az 1 angol mértf. síkfutás ifjúsági rekorderét, Hönisch Henriket.

A verseny rendezése a viszonyokhoz képest jó volt.

Részletes eredmények:

100 yardos síkfutás handicap 3 előfutam után:

1. Müller Miksa. (IX. ker. keresk. isk.)
2. Schmuck Lajos. (IV. ker. reál.)
3. Malcher Jenő (Róser-iskola.)

Súlydobás handicap:

1. Kraumann Jenő. (III. ker. gimn.)
2. Bokus Sándor. (Róser-iskola.)
3. Jámbor Ferenc. (III. ker. gimn.)

¹/₂ angol mértföldes síkfutás:

1. Brandl Béla. (Róser-iskola.)
2. Szücs Sándor. (IX. ker. keresk. isk.)

Magasugrás:

1. Báró Wardener Iván. (Róser-iskola.)
2. Erős Gyula. (István-uti gimn.)
3. Hörcher László. (IV. főreál.)

4×100 méteres junior staféta:

1. Róser-iskola. (Reschowsky, báró Wardener, Bokus, Malcher.)
2. IX. ker. keresk. iskola. A versenyt a IX. ker. reform. főgimnázium nyerte, de előbbindulás miatt disqualifikáltatott.

¹/₂ angol mértföldes síkfutás handicap:

1. Steiner Lajos. (IX. ker. keresk. isk.)
2. Brandl Béla. (Róser-iskola.)
3. Freisberger Ferenc (IX. ker. keresk. isk.)

Távolugrás:

1. Szalay Pál. (Róser-iskola.)
2. Fenyő Zsigmond. (IX. ker. keresk. isk.)
3. Scholz Erik. (IX. ker. keresk. isk.)

Gerelyvetés handicap:

1. Hönich Henrik. (IX. ker. keresk. isk.)
2. Piláthy Károly. (IX. ker. keresk. isk.)
3. Báró Wardener Iván. (Róser-iskola.)

4×1 angol mértföldes síkf. csapatverseny:

1. IX. ker. keresk. iskola. (Szücs, Hönich, Onody, Steiner.)
2. Róser-iskola. Egyénileg: 1. Szücs Sándor (IX. ker. keresk. isk.) 2. Gutwillig Endre (Róser-isk.)
3. László Béla (Róser-isk.)

Diszkoszvetés handicap:

1. Báró Wardener Iván. (Róser-iskola.)
2. Szüts Henrik. (IX. ker. keresk. isk.)
3. Jámbor Ferenc. (III. ker. gimn.)

Hármasugrás:

1. Szalay Pál. (Róser-iskola.)
2. Hönich Henrik. (IX. ker. keresk. isk.)

220 yardos síkfutás handicap:

1. Frimmel Jenő. (IV. ker. főreál.)
2. Lengyel Jenő. (IX. ker. keresk. isk.)
3. Vadas Tivadar. (IX. ker. keresk. isk.)

Ifjúsági katonai czellövő tanfolyam. Annak a lelkes agitációnak, a melyet a katonai czellövő tanfolyamok érdekében a legutóbbi időben sárói Szabó Lajos, a vezérkarhoz beosztott honvédszázados és

Pogány Géza honvédszázados megindítottak, mind nagyobb méretekben mutatkozik az eredménye. Legutóbb a budapesti polgári lövészegylet szervezett ifjúsági czéllövő tanfolyamot, amelynek rendkívül sok hallgatója van. Az ifjak a marczibányi-téri lövöldében gyakorolják magukat a katonai czéllövészetben. A tanfolyamnak most tartották meg ünnepélyes megnyitását, amelyen a honvédelmi minisztérium részéről jelen voltak: Pogány Géza honvédszázados, Szüts Ervin és Miles István honvédfőhadnagy, a tanfolyam oktató tisztjei, továbbá Járítz András főlövész-mester vezetésével Rosconi Károly, Grawatsch Tivadar lövész-mesterek, Szalay Győző egyesületi pénztáros, Forgács József Károly egyesületi jegyző és végül Battenberg Lajos posta- és távirtda-tanácsos. Az ünnepélyen Pogány Géza honvédszázados és Járítz András tartottak lelkes beszédet az ifjúsághoz. Pogány Géza százados beszédében rámutatott arra a rendkívüli fontosságra, amelylyel az ifjúságnak a katonai czéllövészetben való kellő jártassága honvédelmi szempontból bír. Azok az ifjak, akik a katonasághoz való bevonulásuk előtt már kellő gyakorlatot szereztek a czéllövészetben, sokkal könnyebben megállják helyüket a katonaságnál, mert a fegyelmet is megismerik és megszokják. Felhívta az ifjúságot, hogy igyekezzék minél nagyobb biztosságra szert tenni a czéllövészet terén, ne csüggedjenek, ha kezdetben talán nehézségekkel találkozónának, hanem odaadó szorgalommal munkálkodjanak, mert ezzel nemcsak a maguk, hanem az egész ország érdekét szolgálják. A nagy hévvel és hazafias lelkesedéssel elmondott beszédet, valamint Járítz András zárószavait lelkes éljenzéssel fogadta a nagyszámu közönség.

Középfiskolai vivás. A székesfőváros tanács 69240. számú rendeletével kimondta, hogy a kard- és törvívást, melyet nemcsak testgyakorlási tekintetből, hanem jellemfejlesztő tulajdonságainál fogva is fontosnak elismer — középfoku iskoláiba rendkívüli tantárgynak felveszi és megbizta Fodor Károly műgyetemi vivómestert e téren elért kiváló eredményeinek elismerése mellett, hogy középfiskolai tanulók részére vivókurzust tartson. E kurzust a belvárosi főreáliskola tornatermében (VI., Reáltanoda-utca 7.) tartják meg, hetenként kétszer, kedden délután 5—6, szombaton pedig 4—5. Középfiskolai tanulók folytatólagosan, akár a helyszínen, akár Fodor vivótermében (IV., Korona herceg-utca 3. I. em.) jelentkezhetnek e kurzusban való részvételre.

A Barcsay-utcai állami főgimnázium f. hó 17. én vasárnap délelőtt rendezte athlétikai versenyt a BEAC lágymányosi sporttelepén.

Részletes eredmények:

100 yardos síkfutás. Előfutamok: I. előfutam: 1. Apor Emil 5 m. e. 11.4 mp. 2. Sós György 12 m. e. II. előfutam: Gábor Oszkár scratch 11.2 mp. 2. Pol-

lák Sándor 7 m. e. III. előfutam: 1. Darvassy Nándor scratch 11 mp. 2. Klein Jenő 8 m. e. Döntőben: 1. Darvassy Nándor 11 mp. 2. Gábor Oszkár. 3. Klein Jenő 8 m. e. 4. Sós György 12 m. e. Kittünő idő Fél yarddal nyerve, ugyanannyival harmadik.

Magasugrás. 1. Apor Emil 155 cm., 5 cm. e. 2. Róth Jenő 155 cm., 10 cm. e.

200 yardos síkfutás. 1. Darvassy Nándor scratch 25.6 mp. 2. Gábor Oszkár 1 m. e. Biztosan egy méterrel nyerve.

Sulydobás. 1. Bánó Jenő 818 cm. scratch. 2. Pollák Sándor 801 cm., 150 cm. e. 3. Gábor Oszkár 756 cm., 44 cm. e.

4-szer 100 méteres staféta. 1. VIII. B) osztály cspata (Breisah, Friedman, Kemény, Gábor) 52.2 mp. 2. VIII. A) osztály cspata Fél méterrel nyerve.

Távolugrás. 1. Schvarzvald Ede 567 cm., 12 cm. e. 2. Gábor Oszkár 558 cm., 5 cm. e. 3. Pollák Sándor 558 cm., 90 cm. e.

Egynegyed angol mértföldes futás. 1. Sós György 60 m. e. 55.6 mp. 2. Vince József 55 m. e. 3. Friedman V. scratch. 4. Róth Jenő 30 m. e. Fél méterrel nyerve, egy méterrel harmadik.

Torna. Athletika. Vivás.

Pöstyén fürdön nagyszabásu sportklub van alakulóban 500.000 korona befektetéssel. A mozgalom élén gróf Erdődy Imre nagybirtokos és Rudnyánszky György országgyűlési képviselők állanak. A tervezett sportklub, melynek gróf Erdődy Imre jóvoltából a Vág egyik szigetének nagy kiterjedésű területe fog rendelkezésre állani, a sport minden ágának művelése lesz hivatva és többek között lóversenyek, tennisz és krognet versenyek tartása is kilátásba van véve. E hó 24. én a Magyar Lovaregylet titkára, Hütter Henrik és pályamestere terepfelvétel céljából Pöstyénben voltak s az eredmény minden tekintetben kielégítő. A klub alakuló gyűlése jövő hó 7. én lesz és működését jövő év tavaszán kezdi meg.

Katonatiszt mestervivók. A vivóversennyel kapcsolatosan vivósportunk egy rendezetlen kérdése ismét felszínre kerül s ezuttal végleges orvoslást követel. Ugyanis a MASz vivószabályai szerint tisztjeink, kik a bécsujhelyi vivómesterei tanfolyamot sikeresen végezték, amatőrversenyekben nem vehetnek részt, holott más nemzeteknél — az olympiai versenyeken is — az ilyen tiszték amatőrívóknak tekintetnek.

Külföldön csak azok a vivóvesterek professzionisták, kik mint vivómesterek keresik kenyerüket. És ez is helyes felfogás. Mert valaki megszerezheti magának a vivómesterei oklevelet tisztán a sport iránti szeretetből s megmaradhat amatőrívóknak továbbra is.

Ilyeneknél az oklevél elnyerése nem czél, hanem csak tréning, csupán a tudás tökéletesítése egész törekvésük. Hogy valaki a tréninget és tudását milyen uton és módon szerzi meg, az végeredményében mindegy. Az igazi különbség csak ott kezdődik, ahol a sportbeli tudás megszűnik magánkedvtelés lenni, ahol kenyérkeresetté, üzletszerű foglalkozássá válik. Tisztjeink pedig nem vivómesterek, hanem tiszték, mint tiszték és tisztí állásukért kapják fizetésüket, nem pedig vivómesteri működésükért. De legtöbb esetben még vivómesteri alkalmazásuk sincs.

Ha a MASz következetesen akarna eljárni, úgy a külföldi katonatiszt versenyvivők nevezéseit is — mint p. o. Perrodon, Ceccherini, Van Blyenburgh stb. — vissza kellene utasítania. Ezt pedig — tekintve az egész világon uralkodó szabályokat — nem teheti meg. Ha tehát a MASz téves szabályait nem változtatja meg, ei fog következni az a visszás helyzet, hogy míg a külföldi katonatiszt mestervivógárda teljes számban felvonul, addig vivótisztjeink legjobbjai — Zulavszky, Berti, Szarvassy, Tcheuker senior, Koos stb. — a vivóversenyben nem vehetnek részt.

Nem a jövő világversenye, de a magyar vivás továbbfejlesztési érdeke is követeli, hogy legjobb vivóink elöl az őket jogosan megillető küzdőteret ne zárjuk el, hanem engedjük őket versenyeinken kivétel nélkül szerepelni. A magyar vivógárda ezáltal nemcsak számban fog megnövekedni, de a mestervivókkal való mérkőzések által vivóink tudása és munkája művészi-
leg emelkedni és erősbödni is fog.

A Temesvári Athletikai Klub évváró atletika házi versenye. F. hó 17-én rendezte a Temesvár Athletikai Club szép számu közönség előtt ez évi évváró atletikai versenyt, mely igen jól sikerült. Egyik meglepetés a másikat követte és a versenyrendezőség nem győzte eléggé csodálni az egyes versenyzők kitűnő formáját és váratlan eredményeit. A verseny egyébként a legnagyobb rendben folyt le és dicséretére válik a rendezőségnek, hogy dacára a nagy mezőnyöknek, a tizenkét számból álló versenyt még a sötétség beállta előtt le tudta bonyolítani.

A verseny eredménye a következő:

100 yardos síkfutás:

1. Erdős Zoltán.
2. Nagy János.
3. Varga Imre.

Távolugrás:

1. Erdős Zoltán.
2. Sassi József.
3. Nagy János.

Magasugrás:

1. Sotna Miklós.
2. Bukovinszky.
3. Sassi József.

Súlydobás:

1. Erdős Zoltán.
2. Sassi József.
3. Somogyi Andor.

220 yardos síkfutás:

1. Kállai Péter.
2. Nagy János.
3. Bukovinszky.

Diszkoszvetés:

1. Ujlaki Rezső.
2. Erdős Zoltán.
3. Sotna Miklós.

Helyből távolugrás:

1. Sándorfi Gábor.
2. Juhász Tivadar.
3. Kleiser Nándor.

Egynegyed angolos síkfutás:

1. Kállai Péter.
2. Bukovinszky.
3. Lászlófi Jenő.

Gerelyvetés:

1. Ujlaki Rezső.
2. Juhász Tivadar.
3. Kiss Károly.

Kalapácsvetés:

1. Béczy Gyula.
2. Kleiser Nándor.
3. Sándorfi Gábor.

1. angol síkfutás:

1. Bukovinszky János.
2. Szőke Jenő.
3. György Jenő.

1 angol gyaloglás:

1. Károlyi János.
2. Bak Aladár.
3. Gyenge József.

A TAK e versenyével folyó évi szabadtéri működését berekeszti és a télen át a vivás, birkozás és tornát fogja felkarolni.

A Pozsonyi Torna-Egylet nemzetközi atletika viadala. Gyönyörű verőfényes időben, óriási közönség jelenlétében rendezte a PTE nemzetközi atletikai viadalát. A külső sikerhez méltán sorakozott a belső siker. Ily versenyünk, mint a derék pozsonyiak e versenye, már régen nem volt. Óriási mezőnyök, külföldi konkurrencia, az egyes versenyek nagyszerű eredménye és két új országos rekord jellemzi e viadal nagy sikerét. A pozsonyiak minden tekintetben büszkék

lehetnek e sikerükre s nyugodtan elmondhatják, hogy e versenyükkel a magyar atletikai sportnak sokat használtak.

A verseny keretén belül három tornaszám is került eldöntésre. Az ifjúsági versenyt az érsekújvári Geleta nyerte igen szép munkával, míg a senior nyújtóversenyt Erdődy nyerte Krizmanich és Boór ellen. Boór harmadik helye nagy meglepetés, mert győzelmét mindenki biztosra vette. A rendezés minden tekintetben jó volt s ezért elsősorban Pogány Gyulát illeti a jól kiérdemelt elismerés. A MOTESZt hivatalosan Maleczki Román titkár képviselte.

Részletes eredmények:

Távolugrás (ifjúsági) 8 induló:

1. Kósa József (BTC).
2. Spóner R. (WAC. Wien).
3. Sigó I. (Brünner SC).

Nyújtóverseny (ifjúsági) 5 induló:

1. Geleta Rezső (Érsekújvári SC).
2. Pászthy Elemér (BTC).
3. Balku Szilvius (Érsekújvári SC).

60 méteres síkfutás (ifjúsági) 11 induló:

1. Ondrus István (MTK).
2. Meyer Henrik (WAC. Wien).
3. Kósa József (BTC).

Súlydobás (10 induló):

1. Mudin Imre (MAC).
2. Koczán Mór (BTC).
3. Schiller Rezső (BBTE)

Korlátverseny junior (3 induló):

1. Witzelsberg Károly (BBTE).
2. Kozák Endre (BBTE).
3. Csányi László (PTE).

800 méteres junior síkfutás (8 induló):

1. Facinek Ferenc (PTE).
2. Gampl R. (WAC. Wien).
3. Spóner R. (WAC. Wien).

Svédgerelyvetés junior (13 induló):

1. Csalótzky Károly (BBTE).
2. Sigó N. (Brünner SC).
3. Jolbey Miklós (BEAC).

Diszkoszvetés junior (11 induló):

1. Csutak Álmos (Selmech. FAC).
2. Szeles Vilmos (PTE).
3. Bartha Nándor (PTE).

100 méteres síkfutás (5 induló):

1. Rác Vilmos (BEAC).
2. Wiesner Frigyes (BEAC).
3. Weinzing Frigyes (WAC. Wien).

Magasugrás (5 induló):

1. Ludinszky Lajos (BBTE).
2. Mudin Imre (MAC).

400 méteres síkfutás (6 induló):

1. Wiesner Frigyes (BEAC).
2. Jolbey Miklós (BEAC).
3. Gampl Károly (WAC. Wien).

Diszkoszvetés Pozsony város bajnokságáért és hatos csapatverseny (16 induló):

1. BBTE. (Dávid, Schiller, Csalótzky, Szalay, Lehoczky.)

2. PTE.

Egyénileg: 1. Luntzer György (PTE).

2. Mudin Imre (MAC).
3. Dávid Mihály (BBTE).

Távolugrás (7 induló):

1. Holics Ödön (MTK).
2. Walter Mór (Brünner SC).
3. Kell Kornél (BEAC).

Helyezetlenek: Kovács (BBTE), Kövesdy (BBTE) és Schmidt (PTE), ami nagy meglepetés.

Nyújtóverseny (4 induló):

1. Erdődy Imre (BBUE).
2. Krizmanich János (BTC).
3. Boór Nándor (STTE).

Magyar gerelyvetés Pozsony város bajnokságáért. (4 induló):

1. Mudin István (MAC).
2. Luntzer György (PTE).
3. Koczán Mór (BTC).

200 méteres gátfutás Pozsony város bajnokságáért. (3 induló):

1. Rác Vilmos (BEAC).
2. Kovács Nándor (BBTE).

4-szer 100 méteres stafétafutás. (2 induló):

1. BEAC (Rác, Wiesner, Jolbey Speidl II.)

3000 méteres síkfutás. (5 induló):

1. Kwieton Felix (WAC).
2. Hruszvey A. (WAC).
3. Pericht Rezső (BEAC).

100 méteres junior síkfutás. (9 induló):

1. Schmidt Gusztáv (PTE).
2. Meyer Henrik (WAC).
3. Rác Jenő (BEAC).

Labdarugás.

Ferencvárosi Torna Club—Wiener Sport Club 2:2 (1:0). A millenáris-pályán mintegy 2000 főnyi közönség várta a magyar csapat fölényes győzelmét a bécsi csapat ellen. De ime, a kitűnő magyar csapat rosszab, a nem legelsőrangú osztrák csapat jobb volt a hírénel, úgy hogy egyenlő erejűnek mutatkozott az egyébként mindenképpen jobb magyar csapat az osztrákkal. Az első felidőben a magyarok, a másodikban a tíz emberrel játszó bécsiek voltak jobbak. A FTC. egyénileg, a WSC. összjátékában volt jobb. Az első goalt a pompásan játszó Weisz beadásából Rónai rugja a 11-ik percben, míg a második goalt csak a második felidő 27. perczében csinálja Schlosser szép kiszökés és lerohanás után. Ezután a bécsiek jutnak fölénybe. Egy percz mulva benn a labda a magyar kapuban és 4 percz mulva meg van már a második osztrák goal is. Ezután felváltva támad a két csapat, de további eredmény nincs. Biró: Schubert Ferencz (MUE.)

A Nemzeti Sport Club—Terézvárosi Torna Club 1:0 (1:0). A FTC.—WSC. matchet előzte meg ez a bajnoki küzdelem, amelyben az I. osztályban az idén először szereplő NSC. — eddigi szép eredményeihez hiven — most is biztos győzelmet aratott. A győzelmet ugyan erős küzdelemmel kellett kivívniok, de

azt hisszük, a NSC., ha veszély lett volna, hat még nagyobb energiával dolgozott volna. A match egyetlen goalját az első felidő 20. perczében csinálja a NSC. A matchet Klug Frigyes (MAFC.) vezette.

Törekvés Sport Egylet Magyar Athletikai Club 1:0 (1:0) Mindkét csapat több tartalékkal áll ki. de ezeknek a hiányát a MAC. érzi meg jobban, amely csapat legjobb játékosait volt kénytelen nélkülözni. Mindezek daczára a MAC. csapata erős haladást mutatott legutóbbi játékához képest úgy, hogy remélhetőleg már a közeljövőben is jobb eredményeket fog felmutathatni. A Törekvés igen szép összjátéka ismét megerősíti a csapat jó képességébe és tudásába vetett hitünket. A két ős csapat meglehetősen változatossággal támadott, de siker csak a Törekvés támadását követte, amely az első felidő 21. perczében Kaufmann szép goalt eredményez. A MAC.-nál Sipos, Major és Vangel a Törekvés-nél Dürr, Hauswald és Szednicsek voltak jók. A matchet a Margitszigeten Benedek Aladár (MAFC.) vezette.

Szerkesztői üzenetek

Sz. I. Kassa. 1. Hirdetéseket lapunk hiadóhivatala vesz fel. 2. Annak idején minőkis megemlékeztünk róla, talán elkerülte figyelmét. **K. I. Győr.** Ha figyelemmel kíséri „Labdarugás” rovatunkat, bizton megtalálja. **Sz. Gy. Budapest.** Nem közölhetjük beküldött cikkét, mivel ez nem a mi programunkhoz tartozik. Kéziratot kivételesen 8 napig megőrizzük, melyért sziveskedjék szerkesztőségünkbe fáradni.

VADÁSZFEGYVEREK

Csakis elsőrendű gyártmányok!

Flobertek, pisztolyok, revolverek, sport,
.: utazási cikkek és távcsöveket .:

csekély havi törlesztésre

szállít

NOWOTNY J.

prágai fegyvergyáros budapesti telepe
Budapest, VI., Nagymező-utca 21.

Kérjen főárjegyzéket!

! TELEFON !
112-69 !

! TELEFON !
112-69 !

DENDRIN

vizzel elegyíthető

gyümölcsfa karbolineum

az 1907/908 téli idényben

fényesen bevált

legjobb faápolószer.

Minta és prospektus
ingyen és bérmentve.

Avenarius-Müvek

LIGETFALU, (Pozsony).

Gyümölcs-somagolásra

szolgáló

„FAGYAPOT“-ot

szállít:

Wix Alfréd

első magyar fagyapot-gyára

:: RÓZSAHEGY. ::

**Legjobb és legmegbízhatóbb
bevásárlási forrás
mindennemű**

**gyümölcs- és lombfa-
magvakban és ezek csemetéiben.**

STAINER GYULA

cs. és kir. udv. szállító, magpergetőgyár
KÖRMEND (Vas-megye).

Ajánljuk a magyar gyártmányú „**TOLDI**“ hydraulikus, „**KINIZSI**“ orsós borsajtóinkat és minden a pincegazdaság körébe tartozó gépeket, szőlő-zúzó, borszivattyút, borszűrőt stb. anyagokat, bortömlőket, boros-palackokat, parafadugókat stb. a legjobb minőségben, beszerzésre.

Most jelent meg szüreti és pincegazdasági árjegyzékünk, amelyet kívánatra ingyen és bérmentve megküldünk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Bpest, V., Alkotmány-u. 31.

FAISKOLA - CIKKEK

u. m. gyümölcsfák, díszfák, fasorfák, díszbokrok, fenyőfélék, rózsák, évelő virágok, spárgagyökerek, csemeték stb. szállítására, valamint kertek alakítására és fasorok ültetésére terít és költségvetés szerint ajánkozik.

PECZ ARMIN

CS. ÉS KIR. UDV. MŰKERTÉSZ

ÉS FAISKOLA - TULAJDONOS

Budapest, VIII., Kálvária-tér 8.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.